

56.

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
Registraturet	
Ink.	2017 -10- 02
Dnr.	106-1476/2017
Till:	25

Motion
Stockholms kommunfullmäktige
Lotta Edholm (L)

Motion om åtgärder för ett tryggare Stockholm

I delar av vårt land finns i dag ett så stort kriminellt inflytande att det faktiskt begränsar människors vardag och frihet. Flera av dessa stadsdelar finns i Stockholm. I Tensta, Husby och Rinkeby har företagare det senaste året vädjat till sina politiker eftersom kriminaliteten gör att de inte kan driva sina butiker. Den öppna narkotikahandeln flyttar tillbaka ut på torg och in i trappuppgångar när polisens tidsbegränsade satsning Fenix är avslutad, rapporterar SVT. Under flera månader 2016 patrullerade inga parkeringsvakter i Tensta på grund av hot. Postnord har i vissa stadsdelar rentav slutat att dela ut post i hushållen på grund av hotbilden. Under det första halvåret 2017 har dubbelt så många människor dött i skottlossningar som under motsvarande period 2016, och även sett ur ett femårsperspektiv har det varit en signifikant ökning.

Människorna i dessa stadsdelar undrar varför de ska stå ut med sämre offentlig service och större otrygghet än andra och efterfrågar en mer närvarande samhällsapparat. Vårt svar är att de ska de inte behöva göra. Det fåtal av befolkningen som ägnar sig åt brottslighet kan inte ostört tillåtas förstöra för alla andra, utan måste mötas av tydliga konsekvenser från samhället - och deras möjligheter att ägna sig åt brott måste minimeras. Det kräver åtgärder av en helt annan omfattning än vad vi ser i Stockholm idag.

Lokal handlingsplan för att vända situationen

Vi vill att finansborgarrådet och stadens ledning kallar till sig stadsdelsföreträdare från nämnd och förvaltning, Polisen, företagarföreningar, civilsamhällesorganisationer och fastighetsvärdar från de områden där otryggheten och våldsbrottsligheten är som störst för att etablera en gemensam samsyn om problemen och om åtgärder.

Trygghetsvakter och poliser i det akuta skedet

En mer närvarande samhällsapparat, med fler synliga poliser som skapar trygghet och klarar upp brott, är nödvändigt i Sverige. Liberalerna har föreslagit fler poliser och fler beredskapspoliser. I Stockholm har vi föreslagit att staden ska erbjuda sig att medfinansiera fler poliser till de områden som är i allra störst behov av en mer närvarande rättsstat tills dess att staten tar sitt ansvar.

Tills en välfungerande polis med större resurser finns på plats kan trygghetsvakter, anställda i kommunerna, hjälpa till med att skapa närvaro och synlighet där behoven är stora. Liberalerna har föreslagit att kommunerna ska ges medel för att utbilda och rekrytera sådana, med ordningsvaktens befogenheter. Vi har i en motion föreslagit att Stockholms stad nu ska anställa minst 200 trygghetsvakter, och begära kompensation från staten för de kostnader som uppstår. Dessa ska rekryteras till de områden där behoven är som störst, i nära samverkan med polisen och efter lokala behov.

Ge de lokala krafterna bättre möjligheter att göra skillnad i sina lokalsamhällen

Vid sidan av de akuta säkerhetsinsatserna i områden där människor idag upplever begränsningar i sina möjligheter att leva i frihet och att driva verksamheter och företag utan rädsla för kriminellas repressalier behövs också andra, långsiktiga lösningar. Där måste lokala aktörers, fastighetsägares och näringslivet, engagemang tas tillvara. Att skapa goda förutsättningar för trygghet och framtidstro i de områden där samhällskontraktet utmanas kräver uthållighet både på det lokala och på det nationella planet.

Internationella förebilder finns för hur utvecklingen kan vändas i områden med mycket stora sociala problem. Så kallade BID:s, *Business Improvement Districts*, gör mätbar skillnad i många länder och handlar om att fastighetsägare går samman och gemensamt vårdar och rustar upp de områden där de verkar. Det är bland annat med detta arbetssätt, samt med ett närvarande samhälle med fler poliser, som New York sedan 1980-talet lyckats vända otrugga stadsdelar till levande och trygga sådana.

I Sverige utgör BID:s ett verktyg för de fastighetsägare som vill att bilda en organisation som kan utveckla sitt område, tillsammans med kommunen och stadsdelarna, de boende och det lokala närings- och föreningslivet. De första insatserna kan vara att enas om snabba insatser i det egna beståndet, som att en krossad ruta byts ut eller att klotter saneras snabbt. Sådana åtgärder har enligt *broken windows*-teorin belagts vara preventivt verksamma. Men ett BID är också en utmärkt aktör för långsiktig upprustning av området där de verkar.

I Gamlestaden i Göteborg har 45 fastighetsägare sedan 2001 lyckats stärka områdets attraktionskraft. I Järva i Stockholm ingår 23 fastighetsägare i en BID-förening med 17 500 bostäder. Andra exempel finns i Sofielund i Malmö och på Hisingen i Göteborg. Intresset för att bilda liknande föreningar är stort.

För att stärka incitamenten för dem att kunna göra långsiktiga investeringar och för att vara säkra på att dessa följs av motsvarande upprustning från det offentliga föreslår vi en ny långsiktig förhandling för Sveriges utsatta områden:

En ny Sverigeförhandling för utsatta områden – det nya Sverigebygget

För att vända utvecklingen krävs en gemensam kraftsamling med konkreta incitament för samtliga berörda samhällsaktörer att stärka närvaron i brottsutsatta stadsdelar. Regeringen bör snarast tillsätta en nationell förhandling med de kommuner, landsting och privata aktörer som verkar i utsatta områden – det nya Sverigebygget, på modell efter Sverigeförhandlingen. Förhandlingen måste omfatta fler närvarande offentliga myndigheter och arbetsplatser, bättre offentliga miljöer och upprustade bostadsområden, insatser för att få fler i riktiga jobb och bryta det bidragsberoende som är kännbart i flera av stadsdelarna och bättre skolor som ger barnen bättre framtidschanser.

Det Sverigebygge som vi föreslår måste bjuda in dessa fastighetsägarföreningar och genom avtal slå fast vars och ens ansvar för social, ekonomisk och trygghetsmässig upprustning i sitt lokalområde. Med långsiktiga överenskommelser i avtal på 15 till 20 års sikt kan privata fastighetsägare, butiksinnehavare, företag och näringslivsorganisationer våga planera och investera långsiktigt av sina egna medel. Men de stora, övergripande satsningar som behövs, som åligger det offentliga, måste staten och kommunerna stå för. Därför behövs statliga pengar för infrastruktur- och säkerhetsinvesteringar avsättas för åtgärder inom förhandlingen.

Avtalen bör inkludera:

- Strategiskt arbete för fler butiker och nyetableringar av företag i områdena.
- Satsningar från det offentliga, och från berörda fastighetsägarna, på upprustning av den offentliga miljön och bostadsbestånden.
- Satsningar på nybyggnation med blandade upplåtelseformer, om så krävs med offentligt stöd för att bygga bostadsrätter i områden som idag saknar sådana.
- Statliga pengar till skolorna för en skola som är starkast och mest kunskapsfokuserad för de elever som behöver det mest.
- En statlig politik för fler offentliga arbetstillfällen i ytterstäderna, en strategi för utflyttningar av kommunala förvaltningar och statliga myndigheter från innerstadskärnorna, och för ökad sysselsättning i områdena.
- Satsningar på att långsiktigt rusta socialtjänsten i områden där många behöver samhällets hjälp.
- Satsningar på tryggare kollektivtrafikmiljöer.
- Ett sammanhållet arbete på både nationell och lokal nivå mot hedersnormer och mot radikaliserade miljöer.
- Ett tydligt åtagande från staten om en långsiktigt stärkt polisnärvaro i områdena.
- Ett gemensamt arbete mellan kommunerna och staten för att hindra nyrekrytering till kriminella gäng.

Förhandlingen ska mynna ut i konkreta och tidssatta åtaganden för säkrare stadsdelar under lång tid framöver. Finansieringen måste komma från staten, berörda kommuner och landsting, och lokala fastighetsägarföreningar (BID:s) utifrån var och ens ansvarsområde. Satsningarna måste syfta till att ge människor bättre förutsättningar genom ökat och funktionsblandat bostadsbyggande, upprustade lokala centrum, fler i jobb, och åtgärder för att minska brottsligheten och därmed risken att bli utsatt för brott. Fler kommunala förvaltningar och

statliga myndigheter behöver flyttas ut från innerstadskärnorna till stadsdelar som är i behov av ökad dagbefolkning, större underlag för handel och service och fler arbetsplatser.

Om vi inte samordnar insatserna för ökad säkerhet och trygghet, riskerar vi att återupprepa gångna misstag där spretiga satsningar avlöser varandra samtidigt som samhället backar tillbaka på andra områden. Istället behövs långsiktiga överenskommelser som fokuserar på sociala, ekonomiska och andra utmaningar samtidigt, för att rusta våra samhällen mot brott och för att värna människors frihet och trygghet.

Mot bakgrund av vad som ovan anförs föreslår vi kommunfullmäktige besluta:

- Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att hemställa hos regeringen om en ny Sverigeförhandling, det nya Sverigebygget, för utsatta områden i Sverige
- Att Stockholms stad i detta syfte upprättar en prioritetslista med åtgärder för långsiktig social och infrastrukturmässig upprustning i Stockholms utsatta områden
- Att finansborgarrådet kallar till sig berörda samhällsrepresentanter från de områden i Stockholm där otryggheten och våldsbrottsligheten är som störst för att etablera en handlingsplan för hur den akuta situationen kan vändas

Stockholm den 2017-10-02

Lotta Edholm (L)